

קוד האתיקה המקצועית של הפסיכולוגים בישראל – 2004

תוכן העניינים

מבוא

זהות המקצוע

קוד האתיקה

החלת קוד האתיקה

העקרונות המנחים

עקרון א' - קידום טובתם ורווחתם הנפשית של הלקוחות

עקרון ב' - מקצועיות

עקרון ג' - יושרה

עקרון ד' - אחריות חברתית

כללים להתנהגות אתית -

מקצועית של פסיכולוגים

הגדרות לקוח

התערבות פסיכולוגית

1. יישום כללי האתיקה

1.1 יישום כללי האתיקה

1.2 קונפליקטים בין כללי אתיקה לבין מערכות כללים אחרות

1.3 התמודדות עם נושאים אתיים

1.4 שיתוף פעולה עם ועדת האתיקה

1.5 פעולת ועדת האתיקה

2. מקצועיות

2.1 פסיכולוגיה מקצועית

2.2 דרישת מיומנות מקצועית

2.3 תיעוד, שמירה ומסירה של רישומי התערבויות פסיכולוגיות

2.4 שמירה על רמת מומחיות

2.5 היעדר מיומנות מקצועית ספציפית

2.6 בעיות וקונפליקטים אישיים

3. סודיות ופרטיות

- 3.1 שמירה על סודיות
- 3.2 דיון בגבולות הסודיות
- 3.3 הפרת סודיות מקצועית
- 3.4 מזעור הפגיעה בפרטיות
- 3.5 שמירה על סודיות הרישומים
- 3.6 מידע חסוי במאגרי נתונים
- 3.7 שימוש במידע חסוי למטרות לימודיות או למטרות אחרות

4. הבניית הקשר המקצועי

- 4.1 מתן מידע ללקוח
- 4.2 הסכמה להתערבות פסיכולוגית
- 4.3 חוזה מקצועי
- 4.4 שכר והסדרים כספיים
- 5.4 תשלום בעבור הפניה

5. יחסי פסיכולוג לקוח

- 5.1 יחסים מקצועיים ויחסים מדעיים
- 5.2 הענקת שירותים פסיכולוגיים ללקוחות שניתנים להם שירותים בעלי זיקה דומה על

ידי אחרים

- 5.3 הימנעות מפגיעה
- 5.4 יחסים מקבילים
- 5.5 יחסים מיניים
- 5.6 נאמנויות כפולות
- 5.7 הפסקת הקשר המקצועי
- 5.8 החלפת פסיכולוגים
- 5.9 הפניית לקוחות ממסגרת ציבורית
- 5.10 בקשת המלצות מלקוחות

6. יחסים בין עמיתים

- 6.1 יחסים סולידאריים וקולגיאליים
- 6.2 שתוף פעולה מקצועי

7. אבחון והערכה

- 7.1 הערכה ואבחון פסיכולוגי
- 7.2 שימוש הולם במבחן
- 7.3 פירוש של תוצאות המבחן
- 7.4 הסברה ומסירה של תוצאות אבחון
- 7.5 שמירה על בטחון מבחן
- 7.6 הדרכת אנשים לא מוסמכים
- 7.7 מתן חוות דעת פסיכולוגית לבית המשפט

8. ייעוץ באינטרנט ובאמצעי התקשורת

- 9. אתיקה בהדרכה ובהוראה
- 9.1 האצלת סמכויות והדרכת כפופים

10. מחקר ופרסום מדעי

- 10.1 דאגה למשתתפי מחקר
- 10.2 אחריות על עוזרי מחקר
- 10.3 חלוקת אחריות במחקר
- 10.4 הסכמה להשתתף במחקר
- 10.5 הסכמה ביודעין לצילום או להקלטה במחקר
- 10.6 תמריצים למשתתפים במחקר
- 10.7 דאגה לחיות המשמשות את המחקר
- 10.8 מתן קרדיט בעבור פרסום
- 10.9 בודקים מקצועיים

11. פרסום

- 11.1 זיהוי
- 11.2 הצגה עצמית כנה ואמינה
- 11.3 פרסום עצמי

מבוא

זהות המקצוע

ייעודה ומהותה של הפסיכולוגיה הוא פיתוח ידע מדעי ומקצועי באמצעות כלים פסיכולוגיים, כדי להבין את ההתנהגות האנושית וכדי שבני-אדם יבינו את עצמם ואת האחרים. הפסיכולוגים מיישמים ידע זה ובאמצעותו מתייחסים לסבלם של בני אדם, לשיפור תחושותיהם, הרגשותיהם, יכולותיהם ותפקודיהם במצבים אישיים, זוגיים, משפחתיים חברתיים וארגוניים. בעבודתם עוסקים הפסיכולוגים באבחון, בייעוץ ובטיפול, תוך שימוש בשיטות ובאמצעים פסיכולוגיים המבוססים על מחקר ועל תיאוריות פסיכולוגיות. המיומנויות המקצועיות של הפסיכולוגים נרכשות בלמידה ובהתמחות מקצועית פורמאלית. העיסוק בפסיכולוגיה מושתת על פיתוחן של מערכות אמון המחייבות פסיכולוגים לרמה גבוהה ביותר של שמירה על עקרונות ועל כללי התנהגות אתיים.

קוד האתיקה

קוד האתיקה קובע מערכת של עקרונות מנחים המשקפים את ערכי המקצוע ומגדירים את אחריותם של הפסיכולוגים בעבודתם. מהעקרונות המנחים נגזרים כללים להתנהגות אתית - מקצועית של פסיכולוגים המורים על הנחיות להתנהגות מקצועית ראויה. מטרת הניסוח המפורט של הכללים להתנהגות מקצועית-אתית היא לתת בידי הפסיכולוגים כלי שימש אותם בקבלת החלטות מקצועיות נכונות, בהתאם לערכי המקצוע, ויהווה אמת מידה לשיפוט ההתנהגות המקצועית על פי אותם ערכים.

הנחלת קוד האתיקה

המורכבות של המקצוע והאחריות הרבה המוטלת על העוסקים בו מחייבת כל פסיכולוג להיות בקי בקוד האתיקה ובמכלול החוקים והתקנות הקשורים לעבודתו המקצועית ולפעול על פיהם. כמו כן עליו לפתח על בסיס כללים אלה חשיבה שתאפשר לו לפתור בעיות במצבים שבהם קיימים קונפליקטים בין ערכים לבין מחויבויות סותרות. ראוי כי הנחלת קוד האתיקה תהיה חלק בלתי נפרד מתוכניות הלימוד וההכשרה למקצוע הפסיכולוגיה.

העקרונות המנחים

עקרון א' - קידום טובתם ורווחתם הנפשית של הלקוחות בעבודתם המקצועית פועלים פסיכולוגים לקידום רווחתו הנפשית של הלקוח, למניעת סבלו ולהקטנתו, וכן, לקידום התפתחותו. זאת על-פי שיקולים מקצועיים ומתוך הכבוד הראוי לאדם, לערכיו, לזכויותיו, להגדרתו העצמית ולאוטונומיה שלו, כל עוד אלה אינם פוגעים באלו של האחר. במצבים של ניגוד אינטרסים או כאשר נוצרים קונפליקטים בין מחויבויות מתחרות, על הפסיכולוגים לעשות כל שביכולתם כדי להגיע לפתרון שיאפשר להם למלא את תפקידיהם בצורה אחראית וכדי למנוע נזק אפשרי או למזער אותו ככל האפשר.

עקרון ב'-מקצועיות

פסיכולוגים יפעלו בעבודתם על פי סטנדרטים גבוהים של ידע ושל מיומנות מקצועית, מתוך הכרה ברב-גוניות המקצוע ובמגבלות הידע, מתוך הכרה בגבולות יכולותיהם הספציפיות וניסיונם המקצועי ומתוך הבנת המשמעויות של פעולותיהם ולקיחת אחריות אישית לעשייתם המקצועית.

כדי לשמור על רמה מקצועית נאותה, יקפידו הפסיכולוגים על התעדכנות ועל השתכללות מקצועית ומדעית מתמדת, שרלוואנטיות לשירות שאותו הם מעניקים, תוך שימוש במשאבים מדעיים ומקצועיים עדכניים.

בתחומים בהם טרם גובשו סטנדרטים מקצועיים מוכרים, יפעילו הפסיכולוגים שיקול דעת המבוסס על ידע מדעי ומקצועי וינקטו אמצעי זהירות הולמים.

הפסיכולוגים יפעלו בצורה אתית, יעודדו גישה והתנהגות אתית ראויה אצל סטודנטים, מתמחים, מודרכים ועמיתים. פסיכולוגים יקיימו התייעצויות עם עמיתים למקצוע, לרבות חברים בוועדת האתיקה.

עקרון ג' - יושרה

פסיכולוגים יפעלו מתוך יושרה במחקר, בהוראה ובעיסוק בפסיכולוגיה. בפעילויות אלו הם ינהגו ביושר, בכנות, בהגינות ובכיבוד הזולת. פסיכולוגים ידווחו אמת ויימנעו מהולכת שולל ומהטעה בכל הצגת מידע הנוגע לעבודתם.

פסיכולוגים יהיו מודעים לעצמם על מכלול אפיוניהם ויפעלו בדרכים שיצמצמו ככל האפשר השפעות שליליות של אלה על עבודתם.

פסיכולוגים יהיו מודעים לכוח ולהשפעה שמערכת היחסים המקצועית מקנה להם, ולא ישתמשו בהם לניצול לרעה של לקוחותיהם או לכל מטרה שאיננה בתחום תפקידם המקצועי.

עקרון ד' - אחריות חברתית

פסיכולוגים יכבדו בני אדם באשר הם, ויהיו מודעים להבדלים אישיים ותרבותיים-חברתיים בין בני אדם. בעבודתם עם לקוחות מרקעים שונים יתאימו ככל האפשר את שיטות עבודתם לאפיונים ולצרכים המיוחדים של כל מטופל ושל כל מי שמבקש התערבות פסיכולוגית.

פסיכולוגים יהיו מודעים לאחריותם המקצועית והמדעית לקהילה ולחברה בה הם עובדים וחיים. הם יישמו ויביאו לידיעת הציבור את ידיעותיהם בפסיכולוגיה במטרה לתרום לרווחת בני האדם.

פסיכולוגים יעשו כל שביכולתם לשמירה על כבוד המקצוע, כבודה של הקהילה המקצועית ולסולידריות בתוכה תוך מחויבות לקוד האתיקה.

כללים להתנהגות אתית-מקצועית של פסיכולוגים

הגדרות:

"לקוח" - מטופל, מטופל של מודרך, מודרך, נועץ וכל מי שמבקש או מבקשים בעבורו התערבות פסיכולוגית.
"התערבות פסיכולוגית" - טיפול, אבחון, הערכה, שיקום, ייעוץ או הדרכה מקצועיים בתחום העיסוק בפסיכולוגיה.

1. יישום כללי האתיקה

1.1 יישום כללי האתיקה

א. הפסיכולוגים יכירו את כללי האתיקה, יפעלו להפצתם במסגרת תפקידיהם, יעקבו אחרי שינויים ועדכונים שלהם ויפעלו על פיהם בכל תחומי עבודתם המקצועית.
ב. הפסיכולוג יימנע מכל התנהגות או פעולה שאינן עולות בקנה אחד עם הקוד האתי של הפסיכולוגים ועלולות לפגוע בלקוחותיו, בו ובכבוד המקצוע.
1.2 קונפליקטים בין כללי אתיקה לבין מערכות כללים אחרות
א. במקרה של סתירה בין כללי ההתנהגות על פי הקוד האתי של הפסיכולוגים ובין הכללים של מערכות אחרות (חוק, דרישות ארגוניות) הפסיכולוגים יינקטו צעדים לפתרון הולם לקונפליקט, במטרה שלא תהיה הפרה של קוד האתיקה.
ב. במקרים חריגים כשנוצרים תנאים שבהם הפסיכולוג נאלץ להפר את אחד מהכללים להתנהגות האתית המקצועית, עליו ליידע בכך את הלקוח, ובמידת האפשר רצוי לפני נקיטת הפעולה.

1.3 התמודדות עם נושאים אתיים

כאשר פסיכולוג אינו בטוח האם מצב מסוים או פעולה מסוימת יפרו את כללי האתיקה הללו, עליו להתייעץ עם עמיתים או עם ועדת האתיקה של הפ"י כדי לבחור תגובה הולמת.

1.4 שיתוף פעולה עם ועדת האתיקה

הפסיכולוגים ישתפו פעולה עם הליכי ועדת האתיקה וייענו לכל פניותיה. חוסר שיתוף פעולה הוא כשלעצמו הפרה אתית.

1.5 פעולת ועדת האתיקה ועדת האתיקה של הסתדרות הפסיכולוגים בישראל פועלת על פי תקנון הפ.י., ושואבת ממנו את סמכותה

2. מקצועיות

2.1 פסיכולוגיה מקצועית

א. פסיכולוגים ינקטו בעבודתם המקצועית רק שיטות ואמצעים פסיכולוגיים המבוססים על ידע ושיקול דעת מדעי ומקצועי.

ב. פסיכולוגים המשלבים בעבודתם המקצועית גם טכניקות ניסיוניות או כאלה שלא מתחום הפסיכולוגיה וכן גישות ושיטות לא קונבנציונאליות המבוססות על אמונה או על השפעות תרבותיות, חובתם ליידע את הלקוח על כך ולנקוט את כל האמצעים הראויים על מנת להגן על טובת לקוחותיהם וכדי להימנע מגרימת נזק להם.

2.2 דרישת מיומנות מקצועית

- א. פסיכולוגים ילמדו, יעסקו במחקר ויספקו שירותים פסיכולוגיים הדורשים השכלה, מומחיות, מיומנות או הכשרה מיוחדת - רק אם יש להם אותה ההשכלה, המומחיות, המיומנות או ההכשרה כאמור, או אם הם נמצאים בהכשרה מעשית במסגרת לימודיהם או מתמחים בפסיכולוגיה ופועלים תחת הדרכה כחוק.
- ב. הפסיכולוגים יהיו רשאים לספק שירותים, ללמד או לעסוק במחקר בתחומים שהם חדשים לגביהם או בתחומים הכוללים שימוש בשיטות חדשות להם - רק אחרי שילמדו או יקבלו הכשרה תחת פיקוח ו/או ייעוץ הולמים מאנשים בעלי מיומנות והכשרה מקצועית מוכרת בתחומים או בשיטות אלו.
- ג. הפסיכולוגים יציגו במקום נראה לעין בחדר עבודתם תעודות המעידות על הכשרתם ועל הסמכתם המקצועיות.
- ד. בתחומים מקצועיים, שבהם אין סטנדרטים מוכרים להכשרה, ינקטו הפסיכולוגים צעדים אחראיים על-מנת להבטיח את מיומנות עבודתם וכדי להגן על לקוחות, סטודנטים, אנשים המשתתפים במחקרים שהם עורכים ואחרים מפני כל נזק אפשרי.
- ה. כאשר ידע מקצועי או מדעי קובע שהכרת מאפיינים ייחודיים של לקוחות כגון: גיל, מין, מגדר, מוצא אתני או לאומי, אמונה דתית או אידיאולוגית, ערכים, עמדה פוליטית, תרבות, נטייה מינית, נכות, לקויות שונות, שפה, מצב סוציו-אקונומי וכד', חיוניים למתן שירות יעיל או למחקר, הפסיכולוגים ירכשו את ההכשרה ואת האימון הנחוצים כדי להבטיח את טיב השירות או יפנו את הלקוח למומחה מתאים.

2.3 תיעוד, שמירה ומסירה של רישומי התערבויות פסיכולוגיות

- א. פסיכולוגים יתעדו את עבודתם המקצועית ברמת פירוט ואיכות המתארת את תהליך עבודתם ברמה הנדרשת לשמירה על רמה מקצועית ולרציפות, המשכיות ובקרה, תוך שמירה על כללי הסודיות.
- ב. הפסיכולוגים ינהלו את הרישומים באופן שוטף בצורה שתאפשר להיענות בעת הצורך לדרישות לקוחותיהם.

2.4 שמירה על רמת מומחיות

הפסיכולוגים ינקטו מאמצים מתמידים לשמור על מיומנותם המקצועית, על רמה גבוהה של התעדכנות במידע מקצועי ומדעי בתחום פעילותם, ועל התעדכנות שוטפת בכללי האתיקה והחוקים הנוגעים לעבודתם המקצועית, ויסתמכו על ידע זה בכל תחומי עיסוקיהם

המקצועיים.

2.5 היעדר מיומנות מקצועית ספציפית

פסיכולוגים החסרים את המיומנות לביצוע התערבות פסיכולוגית ספציפית הנדרשת ללקוח, יפנו את הלקוח לאיש המקצוע המתאים.

2.6 בעיות וקונפליקטים אישיים

פסיכולוגים חייבים להיות מודעים לעצמם: לערכיהם ולאמונותיהם האישיות, לנטיותיהם, לתכונותיהם, לרגשותיהם, לצורכיהם, לנתוניהם ולמגבלותיהם. על הפסיכולוגים להכיר בכך שכל אלה וכן בעיות וקונפליקטים אישיים שלהם עלולים לפגוע ביעילותם המקצועית. לפיכך: א. הפסיכולוגים יהיו ערניים לסימנים המורים על בעיותיהם האישיות ויודאו כי אלה לא יפגעו ככל האפשר בעבודתם.

ב. כאשר פסיכולוג מודע לכך שבעיותיו האישיות עלולות לפגום בביצוע נאות של חובותיו הקשורים לעיסוקו המקצועי, עליו לנקוט אמצעים מתאימים - כגון קבלת ייעוץ או סיוע מקצועי. במידת הצורך עליו להגביל את עבודתו המקצועית או אף להפסיקה.

3. סודיות ופרטיות

3.1 שמירה על סודיות

א. הפסיכולוגים יכבדו את זכות הסודיות והפרטיות של אלו שאיתם הם עובדים - כולל לקוחות, משתתפי מחקר, עמיתים או יועצים; לשם כך ישמרו בסוד כל מידע שהגיע אליהם תוך כדי עיסוקם המקצועי או בעקבותיו וינקטו אמצעי זהירות, תוך הכרה בחוקי הסודיות, ו/או בכללים מוסדיים ו/או מקצועיים ו/או מדעיים.

ב. לעובדים שאינם פסיכולוגים (עובדי מנהל ומשק, עוזרי מחקר וכדומה) לא תותר נגישות לחומר על לקוחות, אלא אם הדבר נחוץ למילוי תפקידם ולאחר שהתחייבו בכתב לשמירה על סודיות.

ג. הפסיכולוגים חייבים בשמירת כללי הסודיות על כל מידע על לקוח שהגיע אליהם תוך כדי עיסוקם המקצועי גם לאחר שהקשר המקצועי איתו הסתיים.

ד. החובה לשמור על סודיות ועל פרטיותו של הלקוח תחול גם לאחר מותו של הלקוח. ה. על הפסיכולוגים להיערך לאפשרות של הפסקת עבודתם באופן מתוכנן או פתאומי, ולדאוג לסידורים הנאותים לשמירה על המידע שצברו, לרבות הרשומות הרפואיות והטיפול בהן לאחר הפסקת עבודתם.

3.2. דיון בגבולות הסודיות

א. הפסיכולוגים יבהירו ללקוחותיהם ולארגונים שאיתם יצרו קשר מקצועי עסקי או מדעי את כללי שמירת הסודיות, לרבות הגבלות סודיות החלות במסגרות של טיפול קבוצתי, זוגי ומשפחתי או ייעוץ ארגוני-תעסוקתי וכד', וכן הגבלות לגבי השימושים האפשריים במידע המופק תוך כדי מתן השירות.

ב. הבהרת כללי הסודיות תתקיים בתחילת הקשר וכן בכל פעם שחלות נסיבות חדשות, על פי אותן נסיבות.

3.3 הפרת סודיות מקצועית

א. פסיכולוגים ימסרו מידע סודי שהושג בתהליך עבודתם רק למטרות מקצועיות חיוניות ועל פי הוראות החוק או בהסכמת הלקוח ו/או מייצגיו החוקיים ותוך שיקול דעתם המקצועי.

ב. כאשר פסיכולוג נדרש למסור מידע ולהפר סודיות על פי חוק, עליו ליידע את הלקוח ולפעול ככל יכולתו לשמירת הסודיות ולהגנה על הפרטיות של הלקוח, על מנת לא לפגוע בו.

3.4 מזעור הפגיעה בפרטיות

א. כדי לצמצם עד למינימום את הפגיעה בפרטיותו של הלקוח, על הפסיכולוגים לכלול בדיווחים ובייעוצים הנדרשים, בכתב ובעל פה, רק מידע הנדרש למטרת הייעוץ או הדיווח.

ב. הקלטה ו/או צילום ו/או צפייה במראה חד-כיוונית וכן נוכחותו של אדם נוסף בעת מתן השירות או במהלך מחקר יתקיימו רק לאחר השגת הסכמה של המשתתף במחקר, הלקוח, או מייצגיו החוקיים.

3.5 שמירת סודיות הרישומים

פסיכולוגים ישמרו על סודיות ראויה בכתובה, באחסון, בגישה, בהעברה ובשימוש ברישומים שבאחריותם, בין אם הם כתובים, בין אם הם מוקלטים ובין אם הם נמצאים בכל צורה אחרת.

3.6 מידע חסוי במאגרי נתונים

א. אם מידע חסוי הנוגע למקבלי שירותים פסיכולוגיים מוכנס לבסיס נתונים או למערכת רישום בהיתר ועל-פי דין, והוא זמין לאנשים שלא אושרה להם גישה אליו על-ידי מקבלי השירותים, הפסיכולוגים ישתמשו בקודים או בשיטות אחרות כדי למנוע הכללת מזהים אישיים (כגון שם, מספר זהות וכד').

ב. אם דו"ח מחקר, המאושר ע"י ועדת בדיקה מוסדית או על-ידי גוף דומה, מחייב הכללת סימני זיהוי אישיים, יימחקו סימנים אלה שהוכנסו לשם כדין, לפני שהמידע הופך זמין לאחרים, אלא אם כן תתקבל הסכמת הלקוחות לזיהוים.

3.7 שימוש במידע חסוי למטרות לימודיות או למטרות אחרות

פסיכולוגים לא יחשפו בכתביהם, בהרצאותיהם או באמצעי תקשורת אחרים, מידע חסוי שהשיגו במהלך עבודתם אשר מאפשר זיהוי אישי של לקוחותיהם (אינדיבידואליים או ארגוניים), מודרכיהם, סטודנטים, אנשים הלוקחים חלק במחקר שלהם או מקבלי שירות אחרים שלהם - אלא אם כן האדם או הארגון נתן לכך מראש אישור בכתב.

4. הבניית הקשר המקצועי

4.1 מתן מידע ללקוח

א. בהתערבות פסיכולוגית מכל סוג - לפרט, לקבוצה או לארגון - יתנו הפסיכולוגים מראש ככל שאפשר מידע הולם על אופייה של ההתערבות, על מסלולה הצפוי ועל הנהלים הקשורים

בה כגון: שכר, שמירה על סודיות, מקום וזמן תוך שימוש בשפה מובנת ללקוח. כך יתן הפסיכולוג הסבר גם לגבי התוצאות והמסקנות האפשריות של ההתערבות עם סיומה ומידע על חלופות התערבות נוספות.

ב. הפסיכולוגים יענו בשפה מובנת ללקוחותיהם על שאלותיהם בנוגע להתערבות הפסיכולוגית, לכללים ולנהלים הכרוכים בה.

ג. כאשר ההתערבות הפסיכולוגית נוגעת למספר לקוחות או גורמים, הפסיכולוגים יבהירו לפני תחילת ההתערבות את טיב מערכת היחסים עם כל צד. הבהרה זאת תכלול את תפקידו של הפסיכולוג, מחויבותו לכל צד, מהו השימוש הסביר בהתערבות שנעשתה, בתוצאותיה או במידע שהושג. אם צפויות מגבלות על הסודיות, יציינו זאת הפסיכולוגים במפורש. ד. כאשר מתבקשת התערבות שיש בה ניגוד אינטרסים בין הלקוחות, הפסיכולוגים יבהירו מראש את אחריותם לכל צד ובמידת הצורך יוועצו בחבר למקצוע. ה. בכל קשר עם לקוח, הפסיכולוג יגלה את כל הקשור למומחיותו ולדרגתו המקצועית על פי החוק.

4.2 הסכמה להתערבות פסיכולוגית

א. פסיכולוגים יערכו התערבויות מקצועיות רק למי שנתן את הסכמתו לכך בכתב או בעל פה. ב. כאשר הלקוח איננו כשיר לתת הסכמה (קטין או פסול-דין), על הפסיכולוגים לבקש ולקבל הסכמה ממי שמוסמך כחוק לתת הסכמה זו. עם זאת - עליו להסביר ללקוח, שיקבל את ההתערבות, את פרטי ההתערבות המקצועית ותנאיה, באופן התואם את יכולותיו הפסיכולוגיות של הלקוח, ותוך התחשבות בהעדפותיו ובטובתו, ועליו לקבל ככל האפשר גם את הסכמתו לשירות.

ג. כאשר ההתערבות המקצועית נעשית בילדים שהוריהם מצויים בסכסוך, בתהליכי פירוד או בגירושים, יש לקבל מראש בכתב או בעל פה את הסכמת שני ההורים, לביצוע ההתערבות המקצועית.

ד. במידה ואין אפשרות ליצור קשר עם אחד ההורים, או לקבל את הסכמתו להתערבות, יש לפנות לפקידת סעד לחוק נוער או לבית המשפט לענייני נוער, על מנת לקבל היתר לקיים את ההתערבות בהסכמת הורה אחד בלבד.

4.3 חוזה מקצועי

החוזה המקצועי בכתב או בעל פה, הוא הסכם בין הפסיכולוג לבין הלקוח והוא מחייב את שניהם. החוזה יכלול, בין השאר, את פירוט תפקידיהם של הפסיכולוג והלקוח בקשר המקצועי ביניהם, את תדירות הפגישות, את משך הפגישות, את סדרי התשלום ועדכון המחירים. כמו-כן יכיל החוזה נהלים מוסכמים לגבי ביטול פגישות, היעדרויות צפויות ולא צפויות או איחורים משני הצדדים, נהלים לגבי מסירת דו"חות, סידורים מיוחדים למצבי חירום, והבהרת הסודיות המקצועית וגבולותיה לרבות שימוש באמצעים כגון הקלטה, צילום וכדומה.

4.4 שכר והסדרים כספיים

א. פסיכולוגים לא ינצלו התקשרות מקצועית לשם קבלת טובות הנאה פרט לשכר הכספי המגיע להם.

ב. כשמתעוררים אילוצים כספיים העלולים להשפיע על המשך ביצוע ההתערבות הפסיכולוגית,

על הפסיכולוג לדון על כך עם הלקוח בהקדם האפשרי, וכמו כן עליו לדון עם הלקוח על פתרונות אפשריים לבעיה.

ג. כשלקוח אינו משלם כמוסכם בעבור השירותים, מהווה הדבר הפרת החוזה בין הפסיכולוג לבין לקוח. במקרה כזה יהיה הפסיכולוג רשאי לנקוט אמצעים, לרבות אמצעים משפטיים כדי לגבות את שכרו. נקיטת אמצעים כאלה לאחר אזהרה אינה מהווה הפרה של הקוד האתי.

4.5 תשלום בעבור הפניה

פסיכולוגים לא יקבלו תשלום בעבור תיווך והפניית לקוחות מהגורם אליו נעשתה ההפניה.

5 יחסי פסיכולוג - לקוח

5.1 יחסים מקצועיים ויחסים מדעיים

התערבות פסיכולוגית היא שירות מקצועי הניתן על ידי פסיכולוגים רק במסגרת תפקיד או מערכת יחסים מקצועיים או מדעיים מוגדרים, וזאת לאחר קבלת הסכמה מדעת של מקבל השירות או מייצגו החוקי.

5.2 הענקת שירותים פסיכולוגיים ללקוחות שניתנים להם שירותים בעלי זיקה דומה על ידי אחרים

פסיכולוגים רשאים להציע או לספק שירותים פסיכולוגיים ללקוחות שכבר מקבלים שירותים בעלי זיקה דומה מאיש מקצוע אחר (פסיכיאטר, עובד סוציאלי, פסיכולוג בעל מיומנות ייחודית), אך מוטלת עליהם האחריות לשקול בזהירות את נושאי ההתערבות ואת רווחתו הפוטנציאלית של הלקוח, לדון עימו על נושאים אלו ולקבל את הסכמתו לפנייה אל נותן השירות האחר. זאת כדי להקטין עד למינימום את הסיכון לבלבול ולקונפליקט.

5.3 הימנעות מפגיעה

א. ככלל, פסיכולוגים לא ינצלו לרעה את כוחם ואת השפעתם המקצועיים ובפרט על לקוחותיהם ובני משפחתם, ועל האנשים שעליהם הם מופקדים במסגרת פיקוח, הדרכה, הערכה או סמכות אחרת.

ב. הפסיכולוגים יעשו ככל יכולתם כדי להימנע מגרימת נזק ללקוחותיהם, למודרכיהם, לתלמידיהם, ולמשתתפי מחקר שהם עורכים. כאשר אי-אפשר למנוע פגיעה המהווה חלק הכרחי בהתערבות המקצועית, יפעל הפסיכולוג על מנת לצמצמה ככל האפשר.

ג. בפעילויות הקשורות לעבודתם, הפסיכולוגים יכבדו את זכות הזולת להחזיק בערכים,

בגישות ובדעות השונים משלהם ולכבד ערכים וגישות אלה. הפסיכולוגים יפעלו ללא אפליה על רקע הבדלים אישיים ו/או תרבותיים-חברתיים. במקרה של קיום הבדלים שאינם ניתנים לגישור, ישקלו הפסיכולוגים את המשך ההתערבות ויפנו את הלקוח לאיש מקצוע מתאים.

5.4 יחסים מקבילים

יחסים מקבילים מתקיימים כאשר פסיכולוג ממלא תפקיד מקצועי עם לקוח ובו בזמן הוא מקים קשר אחר ושונה עם אותו לקוח או כשיש לו קשר עם אדם הנמצא בקשר קרוב עם הלקוח שלו או כשהוא עתיד להיכנס לקשר עם הלקוח או עם אדם אחר קרוב לו. א. פסיכולוגים יהיו רגישים וערים להשפעות המזיקות שיש ליחסים מקבילים על עבודתם ועל לקוחותיהם.

ב. פסיכולוגים יימנעו מכל קשר נוסף עם הלקוח, מאחר ויש חשש שקשר כזה עלול לחבל באובייקטיביות שלהם, בטיב ההתערבות הפסיכולוגית. קשר כזה מהווה סיכון לניצול או לפגיעה בלקוח.

ג. אם הפסיכולוגים מגלים, שכתוצאה מגורמים בלתי צפויים נוצר קשר מקביל שעלול לדעתם להזיק, עליהם לפתור זאת תוך התייחסות למיטב האינטרסים של הלקוח ותוך היענות מירבית לקוד האתיקה. במצבים כאלה ישקלו הפסיכולוגים גם אפשרות של הפסקת ההתערבות הפסיכולוגית והפניית הלקוח לאיש מקצוע אחר.

5.5 יחסים מיניים

א. פסיכולוגים לא יקיימו יחסי מין או קשרים ארוטיים עם לקוחותיהם, עם קרובי משפחה של לקוחותיהם ועם אחרים משמעותיים ללקוחותיהם, עם סטודנטים ועם מודרכים שהם מוסרים הערכה לגביהם או שיש להם סמכות ישירה עליהם.

ב. אם פסיכולוגים מגלים שהם נמשכים מינית ללקוח(ה), סטודנט(ית) או מודרך(ת) במידה שעלולה לפגוע בפעילותם המקצועית, יתייעצו עם עמיתים, וישקלו להפסיק את ההתערבות ובמידת הצורך - להעביר את הלקוח לפסיכולוג אחר.

ג. פסיכולוגים לא יבצעו התערבויות פסיכולוגיות לאנשים שהיה להם איתם קשר מיני בעבר. ד. פסיכולוגים יימנעו מקשר מיני עם מטופלים שלהם בעבר.

5.6 נאמנויות כפולות

נאמנות כפולה היא מצב שבו לפסיכולוג יש בנוסף לקשר המקצועי עם הלקוח גם קשרים או תפקידים מקצועיים אחרים הקשורים בעקיפין ללקוח, אשר עלולים להכניס לקשר המקצועי שיקולים זרים לטובת הלקוח, וכאשר יש לו מחויבויות שונות ולעיתים סותרות זו את זו כלפי לקוחותיו וכלפי המערכת.

א. במצבים של נאמנות כפולה יבהיר הפסיכולוג לעצמו, ללקוח ולמוסד את מערכת המחויבויות הצפויה ואת הדרכים להתמודדות עם מצבי ניגוד האינטרסים, יבהיר את עמדתו ויאפשר ללקוח להחליט האם הוא רוצה בשירות או לא.

ב. במקרים של סתירה מהותית בין הנאמנויות, יפסיק הפסיכולוג את מתן ההתערבות הפסיכולוגית.

5.7 הפסקת הקשר המקצועי

א. פסיכולוגים לא יסיימו קשר מקצועי עם לקוח אלא כאשר ברור בצורה סבירה שהלקוח אינו זקוק עוד להתערבות הפסיכולוגית או כאשר אין לו תועלת מההתערבות הפסיכולוגית או כאשר נגרם לו נזק מהמשך ההתערבות הפסיכולוגית או כאשר הסתיים החוזה ביניהם או כאשר הלקוח ביקש להפסיק, או בגלל מגבלות כספיות.

ב. לפני הפסקת הקשר המקצועי מסיבה כל שהיא, למעט אם הדבר נמנע עקב התנהגות הלקוח, ידון הפסיכולוג עם הלקוח על משמעות סיום ההתערבות הפסיכולוגית. במידת הצורך יספק לו ייעוץ מתאים לפני הסיום ו/או יציע לו אנשי מקצוע חליפיים למתן ההתערבות הפסיכולוגית, וינקוט צעדים נדרשים אחרים כדי לסייע בהעברת האחריות לאיש מקצוע אחר, אם הלקוח זקוק לכך מיידית.

ג. הפסיכולוגים ינקטו אמצעים סבירים לתכנון המשך ההתערבות הפסיכולוגית במקרה של הפרעה במתן השירותים הפסיכולוגיים בגלל גורמים כמו מחלה, חוסר זמינות, מעבר ממקום למקום או שינוי בחוזה ההעסקה של הפסיכולוג או הגבלות כספיות של הלקוח.

5.8 החלפת פסיכולוגים

כאשר לקוח מחליט להחליף את הפסיכולוג המטפל ו/או היועץ, יסייע הפסיכולוג ככל האפשר וככל הנדרש ללקוח הממשיך בטיפול ו/או בייעוץ.

5.9 הפניית לקוחות ממסגרת ציבורית

א. פסיכולוגים הנותנים שירותים פסיכולוגיים ללקוחות ממסגרת ציבורית, יספקו להם את הדרוש במסגרת זו. אם נוצר צורך בהתערבות פסיכולוגית נוספת או משלימה, שהיא מחוץ למסגרת האמורה, יפנו את הלקוח למסגרת מתאימה ולא יציעו לו או יסכימו להצעה שלו לספק לו התערבות פסיכולוגית כזו בעצמם, אלא במקרים חריגים וגם זאת באישור מיוחד של הממונים עליהם.

ב. העברת לקוח למסגרת טיפולית חדשה (ציבורית או פרטית) והמשך ההתערבות הפסיכולוגית על ידי אותו הפסיכולוג, מחייבת את הפסיכולוג לקבוע מחדש עם הלקוח חוזה מקצועי כדי לקבל את הסכמתו המודעת לתנאים החדשים.

5.10 בקשת המלצות מלקוחות

פסיכולוגים אינם רשאים לבקש המלצות או הצהרות תמיכה מלקוחותיהם.

6. יחסים בין עמיתים

6.1 יחסים סולידאריים וקולגיאליים

א. פסיכולוגים יגלו יחס סולידארי וקולגיאלי כלפי חבריהם למקצוע, ישתפו איתם פעולה בתחום המקצועי וידאגו לכך שבמגעיהם עם בעלי מקצועות אחרים ייווצרו יחסי הבנה וכבוד

הדדי ובמידת הצורך גם שיתוף פעולה.

ב. פסיכולוג ייתן חוות-דעת על מיומנותו המקצועית של פסיכולוג או של כל איש מקצוע אחר שעומו יש או היו לו קשרים מקצועיים, רק במסגרת דרישות ותקנות החוק או לפי בקשת הפסיכולוג עצמו או כאשר הדבר מתבקש על-ידי מוסדות הפ"י לצורכי בירור.

ג. כל חוות דעת כזו תובא לידיעת הפסיכולוג או איש המקצוע שלגביו נערכה עוד בטרם הועברה לאחר. עותק של חוות דעת בכתב יימסר לפסיכולוג או לאיש המקצוע שלגביו נכתבה.

ד. אם פסיכולוגים מבחינים בקשיי תפקוד מקצועי או בהפרות של כללי האתיקה המקצועית אצל עמיתיהם, יפעלו בדרכים אתיות לרבות פניה לוועדת האתיקה על מנת למנוע או לצמצם ככל שאפשר נזק אפשרי לעמית וללקוחותיו, תוך יידוע העמית על כך.

6.2 שיתוף פעולה מקצועי

כאשר הדבר נדרש מבחינה מקצועית, ישתפו הפסיכולוגים פעולה עם עמיתים ועם בעלי מקצוע אחרים במטרה לשרת את לקוחותיהם בצורה מיטבית, מועילה ומתאימה.

7. אבחון והערכה

7.1 הערכה ואבחון פסיכולוגי

א. בהכנת הערכות, המלצות, ודו"חות פסיכולוגיים, יתבססו הפסיכולוגים על איסוף מדעי שיטתי ועל טכניקות אבחון מקובלות המספקים בסיס הולם לממצאיהם. סיכום הממצאים והמסקנות המקצועיות הנובעות מהם ייקבעו רק על-פי שיקול דעתם המקצועית של הפסיכולוגים ובאחריותם.

ב. פסיכולוגים ימסרו עדות- מקצועית או חוות-דעת פסיכולוגית בכתב או בעל-פה על אדם רק בהסכמתו ו/או על פי דרישת החוק.

ג. פסיכולוגים יצינו בפירוט בכל דו"ח פסיכולוגי באלו כלים השתמשו לביצוע הבדיקה.

ד. המאבחן בפועל חייב בחתימה מזוהה על הדו"ח, גם אם יש צורך בחתימות אחרות מחייבות.

7.2 שימוש הולם באבחון

א. הפסיכולוגים יקפידו על שימוש במבחנים רלבנטיים שידועים מהימנותם, תקיפותם והסטנדרטיזציה שלהם, ויבחרו במבחנים המתאימים לנבדק בהתאם לגורמים אישיים (גיל, מין וכדומה) ו/או תרבותיים-חברתיים של הנבדק.

ב. הפסיכולוגים יבטיחו שחוות הדעת הנכתבות על ידיהם לא תהיינה מוטות.

ג. פסיכולוגים יימנעו משימוש לרעה בשיטות אבחון פסיכולוגיות, תוצאותיהן ופירושיהן, וינקטו צעדים מתאימים על- מנת למנוע מאחרים לנצל לרעה את האינפורמציה ששיטות אלו מספקות.

ד. פסיכולוגים ישתמשו בכלי-אבחון, טפסים סטנדרטיים לצינון וכד' רק לאחר שקיבלו

הרשאה לכך מבעלי זכות היוצרים או מנציגיהם החוקיים.

7.3 פירוש של תוצאות אבחון

א. בפירוש תוצאות אבחון, כולל פירוש ממוחשב, פסיכולוגים יתחשבו במגוון גורמים הקשורים במבחן ובאפיוני האדם המאובחן - גורמים ואפיונים היכולים להשפיע על שיפוטו של הפסיכולוג או לפגוע בדיוק פירושו. בעת מתן פירוש לתוצאות המבחנים, הפסיכולוג יציין את ההסתייגויות המרכזיות שיש לו לגבי דיוק פירושו או מגבלותיהם.

ב. הפסיכולוגים אחראים על הפירוש ועל השימוש המתאימים בכלי אבחון, בין אם הם מבצעים, מציינים ומפרשים מבחנים אלה בעצמם, ובין אם הם משתמשים בשירותים ממוחשבים או אחרים.

7.4 הסברה ומסירה של תוצאות אבחון

א. פסיכולוגים העוסקים באבחון יבטיחו שיינתן הסבר מספק של תוצאות האבחון תוך שימוש בשפה מובנת באופן סביר לאדם המאובחן או לאדם אחר המוסמך (חוקית) בשם הלקוח. ב. מעמדו של דו"ח סיכום המבחנים הוא מעמד של רשומה פסיכולוגית כהגדרתה בחוק זכויות החולה 1996.

7.5 שמירה על ביטחון מבחן

א. פסיכולוגים לא יעשו שימוש במבחנים באופן שעלול לפגום בתקפותם ובמהימנותם, ובכלל זה יימנעו ממתן תוצאות אבחון גולמיות או נתוני-מבחן גולמיים לאנשים שאינם מוסמכים להשתמש בהם.

ב. פסיכולוגים לא יכינו נבדקים לקראת אבחון פסיכולוגי כדי למנוע פגיעה בתקפותם ובמהימנותם של כלי האבחון.

ג. אם לקוח מבקש את חומר הגלם של מבחנים שעבר על מנת לקבל חוות דעת שנייה, אפשר לספק את החומר רק לפסיכולוג המוסמך חוקית בשם הלקוח והוא בעל מומחיות באותם מבחנים.

7.6 הדרכת אנשים לא מוסמכים

פסיכולוגים ילמדו או יכשירו אנשים להשתמש במבחנים הפסיכולוגים המקובלים, רק אם אלה הם פסיכולוגים, מתמחים או סטודנטים לפסיכולוגיה.

7.7 מתן חוות דעת פסיכולוגית לבית המשפט

א. פסיכולוג לא יעסוק בעריכת חוות-דעת לבית המשפט אלא אם כן רכש מיומנויות מקצועיות בתחום זה באמצעות קריאת ספרות מקצועית ו/או הדרכה והשתתפות בקורסים וסמינרים. ב. רצוי ביותר כי הפסיכולוג העורך חוות דעת פסיכולוגית לבית המשפט ימונה על ידי גורם ניטראלי (כגון בית המשפט או שירותי הרווחה) או בהסכמת כל הצדדים המעורבים, זאת על מנת

למזער הטיות אפשריות. אם הדבר לא קרה, על הפסיכולוג להיות מודע לקיומן של הטיות אפשריות מעצם המינוי על ידי צד אחד, ולפעול למזעורן.

ג. לפני מתן חוות דעת פסיכולוגית לבית המשפט, על הפסיכולוג לקבל את הסכמתו של הנבדק לבדיקה ולהבהיר לו בצורה בהירה ומובנת מטעם מי ולא יזו מטרה נערכת הבדיקה, לרבות האפשרויות העומדות לרשותו של הנבדק להתנגד לעריכת חוות דעת כזאת. ד. בחוזה המקצועי שיערך לפני התחלת הבדיקה, יבהיר הפסיכולוג לנבדק למי תועבר חוות הדעת שהוא מכין אודותיו, ואת מגבלות השמירה על סודיות בחוות דעת משפטית מסוג זה. ה. חוות דעת פסיכולוגית המוגשת לבית המשפט תתבסס על בדיקת נשוא חוות הדעת על ידי

הפסיכולוג העורך אותה. בנסיבות מתאימות ולפי בקשה מיוחדת של בית משפט או בית דין, אפשר לערוך חוות דעת ללא בדיקה ישירה של הנבדק אלא על בסיס ניתוח נתונים שנאספו בידי

אחרים. יש להבהיר היטב בגוף חוות דעת כזו כי היא נערכה ללא בדיקה ישירה של האדם שאליו היא מתייחסת על ידי עורך חוות הדעת, יש להסביר את הנסיבות שגרמו לכך, ואת המגבלות המקצועיות החלות על חוות דעת הנערכת בתנאים מגבילים שכאלה. ו. כשפסיכולוג מתבקש לתת חוות דעת מקצועית על חוות דעת של עמית, יידע את עמיתו על כך.

8. ייעוץ באינטרנט ובאמצעי התקשורת
א. כשפסיכולוג נותן שירות פסיכולוגי באינטרנט ובאמצעי התקשורת, עליו לזהות את עצמו על פי חוק הפסיכולוגים וחוק זכויות החולה.
ב. כשפסיכולוג נותן שירות פסיכולוגי באינטרנט או באמצעי התקשורת, עליו ליידע את הציבור במגבלות השירות הניתן בערוצים אלה.
ג. מתן שירות פסיכולוגי באינטרנט או באמצעי התקשורת מחייב כל פסיכולוג העוסק בכך לקיים את כל כללי האתיקה של הפסיכולוגים בישראל, לרבות קיום רמה מקצועית נאותה, שמירה על סודיות, ושמירה על כבוד המקצוע.
ד. אם נוצרות נסיבות שבהן אי-אפשר לתת שירות תוך קיום נאות של כללי האתיקה המקצועית של הפסיכולוגים בישראל, יפסיק הפסיכולוג לתת את השירות הזה.

9. אתיקה בהדרכה ובהוראה
9.1 האצלת סמכויות והדרכת כפופים
א. פסיכולוגים המדריכים במערכות שבהן מתקיים פיקוח יתנו עזרה וגיבוי מרביים בעבודה, בהדרכה ובהשתלמות למתמחים ולסטודנטים בפסיכולוגיה העובדים תחת פיקוחם המקצועי ו/או האדמיניסטרטיבי.
ב. פסיכולוגים המדריכים אנשי מקצוע ידאגו להבהרת גבולות האחריות הקשורים להדרכה.

- ג. בקשרים אקדמיים ומקצועיים ובקשרי הדרכה, יקיימו הפסיכולוגים הליך הולם של מתן משוב שוטף לסטודנטים ולמזדרכים.
- ד. פסיכולוגים-מדריכים לא ימסרו חוות דעת מקצועית על מודרכיהם, מבלי שהמודרכים קראו את חוות הדעת הזאת טרם מסירתה לאחר.

10. מחקר ופרסום מדעי

10.1 דאגה למשתתפי מחקר

פסיכולוגים ינקטו צעדים סבירים כדי לדאוג להגנה הולמת, לכבודם ולרווחתם של המשתתפים במחקר וכן לאנשים אחרים המושפעים מהניסוי או מהמחקר.

10.2 אחריות על עוזרי מחקר

א. הפסיכולוגים ישמרו על העקרונות המנחים של האתיקה המקצועית בביצוע מחקר הנערך על-ידיהם או על-ידי אחרים הנמצאים תחת פיקוחם.

ב. חוקרים ועוזריהם רשאים למלא רק את התפקידים שהוכשרו והוכנו לקראתם בצורה הולמת.

10.3 חלוקת אחריות במחקר

לפני שהם מתחילים בעריכת מחקר (מלבד מחקר המערב רק נבדקים אנונימיים, תצפית שדה וכד') יחתמו הפסיכולוגים על הסכם עם המשתתפים; בהסכם זה יובהר אופיו של המחקר, תחומי האחריות של כל צד וכן השימוש העתידי בתוצאות המחקר.

ב. במצבים שנויים במחלוקת, או במצבים של ניגוד עניינים כלשהו הקשור במחקר, יזמו הפסיכולוגים החוקרים ועוזריהם התייעצויות עם ועדות אתיקה במוסד שבו נערך המחקר או בוועדת האתיקה של הסתדרות הפסיכולוגים בישראל.

10.4 הסכמה להשתתף במחקר

א. פסיכולוגים ישתמשו בשפה מובנת באופן סביר למשתתפים במחקר, על-מנת להסביר להם על אופי המחקר וכדי לענות על שאלותיהם. עליהם לפרוס בפני המשתתפים את הגורמים המרכזיים העשויים להשפיע על רצונם או על אי רצונם להשתתף במחקר (כמו סיכונים, חוסר נוחות, הגבלות על סודיות) ולהבהיר להם שהם חופשיים להשתתף, לסרב להשתתף או לפרוש מהמחקר, ומה הן התוצאות הצפויות בשל סירוב או פרישה. הסכמת המשתתפים תתועד בצורה הולמת.

ב. כשמשתתפי המחקר הם סטודנטים או כפיפים, הפסיכולוגים ידאגו באופן מיוחד להגן עליהם מהתוצאות השליליות האפשריות של סירוב להשתתף או של פרישה ממנו.

ג. כאשר השתתפות במחקר היא במסגרת דרישות קורס אוניברסיטאי, תינתן לסטודנט אפשרות בחירה בין מחקרים.

ד. לגבי ילדים או מבוגרים שאינם יכולים על-פי דין לתת את הסכמתם, יספק להם הפסיכולוג

בכל זאת הסבר המתאים לרמת הבנתם, וישיג את הסכמת המשתתף ו/או אישור מאדם המוסמך לכך כדין.

10.5 הסכמה ביודעין לצילום או להקלטה במחקר

פסיכולוגים יקבלו הסכמה מדעת ממשתתפי מחקר לפני שיצלמו או יקליטו אותם בכל צורה, אלא אם כן המחקר כולל רק צפייה ניטראלית במקום ציבורי ולא צפוי שיהיה שימוש בהקלטה באופן שיוכל לגרום זיהוי או נזקים אישיים.

10.6 תמריצים למשתתפים במחקר

פסיכולוגים יסדירו מתן תמריצים כספיים או תמריצים אחרים, וימנעו ממתן תמריצים בלתי הולמים כדי להשיג הסכמה להשתתף במחקר, כאשר תמריצים כגון אלו עלולים לכפות השתתפות.

10.7 דאגה לחיות המשמשות את המחקר

א. פסיכולוגים העורכים מחקר המשתף בעלי-חיים, יטפלו בהם בגישה הומאנית.
ב. פסיכולוגים המיומנים בשיטות מחקרי מעבדה בחיות ויש להם הכשרה וניסיון בטיפול בחיות מעבדה, יפקחו על כל ההליכים המערבים חיות, ויהיו אחראים להבטיח התחשבות נאותה בנוחותן, בבריאותן ובטיפול בהן.
ג. שימוש בהליך החושף חיה לכאב, ללחץ או למחסור, ייעשה רק אם לא קיים הליך חליפי, ואם המטרה מוצדקת הודות לערכה המדעי, הלימודי או היישומי.
ד. כאשר הכרחי לסיים את חייו של בעל-חיים, ייעשה הדבר תוך מאמץ מירבי למזער את הכאב ובהתאם להליכים מקובלים.

10.8 מתן קרדיט בעבור פרסום

א. פסיכולוגים ייקחו אחריות וקרדיט, כולל קרדיט על זכות יוצרים, רק על עבודה שהם ביצעו למעשה או שתרמו לביצועה.

ב. בפרסום מדעי, ההגדרה של כותב עיקרי וקרדיט פרסומי אחר ישקפו את התרומה

המדעית של הנוגעים בדבר, ללא קשר לסטאטוס האקדמי או המוסדי שלהם.

ג. סטודנט יצוין ככותב ראשי במאמר שמשותפים בו מספר כותבים, כאשר המאמר מבוסס על עבודת הדוקטוראט או על עבודת גמר לתואר מוסמך שלו, אלא אם כן ויתר על כך.

10.9 בודקים מקצועיים.

פסיכולוגים הבודקים הצעת מחקר אחרת או חומר המיועד לפרסום או לקבלת מענק, יכבדו את הסודיות ביחס לאלו שהגישו את החומר ואת זכויות הבעלות שלהם על אינפורמציה זו.

11. פרסום

11.1 זיהוי

פסיכולוגים יזהו את עצמם באמצעות תחום מומחיותם המוכר על ידי משרד הבריאות ומספר הרישום בפנקס הפסיכולוגים. זהו נוסח הזיהוי שיופיע על כל מסמך מקצועי מטעמם: קבלות

חשבוניות, נייר עם לוגו, כרטיס ביקור, חותמת וכיו"ב.

11.2 הצגה עצמית כנה ואמינה

בפרסום עצמי או בהופעה בתקשורת פסיכולוגים יהיו כנים בהצגת דרגתם המקצועית והאקדמית, יימנעו מכל מצג מטעה ולא ישתמשו בתואר מומחה שלא אושר בתקנות הפסיכולוגים (אישור תואר מומחה) התשל"ט 9791. פסיכולוגים לא ישתמשו בתואר אקדמי ממקצוע שאיננו פסיכולוגיה מבלי לציין את התחום האקדמי של התואר, וכן לא ישתמשו בתואר פרופסור בפסיכולוגיה שניתן ממוסד אקדמי מחוץ לישראל, כשאין מופיע בצידו שם המוסד והארץ שבה ניתן.

11.3 פרסום עצמי

כשפסיכולוגים מפרסמים את עצמם ואת שירותיהם הם:

- א. לא יתנו את ידם לפרסום מידע שיש בו כדי להטעות את הציבור או לפגוע בכבוד המקצוע.
- ב. לא יפרסמו דברי זלזול או השמצה או שלילת כשירותו או ניסיונו של פסיכולוג או של מטפל אחר מסוים או בלתי מסוים.
- ג. לא יקחו חלק בפרסום הכולל שבח למיומנותם, לידיעותיהם ולכשירותם המקצועית, אלא יסתפקו בציון עובדתי של הכשרתם, ניסיונם וידיעותיהם בתחומים מקצועיים.
- ד. לא ישתמשו בפרסומת בדמותם בשמם, בכינויים, בתמונתם ובתצלומם של בני אדם שהם כביכול מטופלים או פסיכולוגים.
- ה. לא יעשו פרסומת המכילה צילום, ציור או תמונה של אברי גוף מוצנעים.
- ו. לא יעשו פרסומת שיש בה משום עידוד לצריכת טיפול פסיכולוגי שאינו חיוני על פי אמות מידה מקובלות בפסיכולוגיה בדרך של יצירת חשש או הפחדה.